

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКИ  
ИЗВЕШТАЈ ЗА 2016. год.

***ЈАВНО ЕНЕРГЕТСКО ПРЕДУЗЕЋЕ  
„ТОПЛАНА“ КРАЉЕВО***

## НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

### ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Пун назив фирме:	ЈЕП „ТОПЛАНА“ КРАЉЕВО
Врста правног лица:	Јавно енергетско предузеће
Место:	Краљево
Адреса:	Цара Лазара 52А
Шифра основне делатности:	3530
Назив основне делатности:	Производња вреле воде из јавних топлана
Матични број:	07190859
Порески идентификациони број:	101260675
Ознака и број решења у суду:	ФИ 1202/90
Величина предузећа: средње	
Просечан број запослених за 2016.годину :	71

## ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

### Основе за састављање финансијских извештаја

Финансијски извештаји Предузећа су састављени у складу са Законом о рачуноводству (Службени гласник РС, бр. 62/2013) и другим рачуноводственим прописима који се примењују у Републици Србији.

На основу Закона о рачуноводству, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Концептуални оквир за финансијско извештавање („Оквир“), Међународне рачуноводствене стандарде („МРС“), односно Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Превод Оквира, МРС, МСФИ и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде и Комитета за тумачења међународних стандарда финансијског извештавања, утврђује се решењем Министра финансија и објављује у Службеном гласнику РС. До датума састављања финансијских извештаја за 2016. годину преведени су и објављени стандарди и тумачења стандарда («Сл. Гласник РС» бр. 35/2014).

Сходно томе, приликом састављања финансијских извештаја Предузеће примењује МРС, МСФИ и тумачења која су на снази за годину која се завршава 31. децембра 2015. године.

### Презентација финансијских извештаја

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике (Службени гласник РС, бр. 95/2014).

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД), осим уколико није другачије наведено. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Упоредни подаци приказани су у хиљадама динара (РСД), важећим на дан 31. децембра 2016. године

### Рачуноводствени метод

Финансијски извештаји су састављени по методу првобитне набавне вредности (историјског трошка), осим уколико МСФИ не захтевају другачији основ вредновања на начин описан у рачуноводственим политикама.

## ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

### 1. Правила процењивања – основне претпоставке

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја, пословни догађај се признаје када је настао и укључује се у финансијске извештаје у периоду на који се односи, независно од пријема исплате новца у вези са тим пословним догађајем.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

### 2. Признавање елемената финансијских извештаја

Средство се признаје у билансу стања када је вероватно да ће по основу коришћења средстава будуће економске користи притицати у Предузеће и када средство има набавну вредност или цену коштања или вредност која може да се поуздано измери.

Обавеза се признаје у билансу стања када је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи проистећи из подмирења садашњих обавеза и када се износ обавезе која ће се подмити може поуздано да измери.

Приход се признаје у билансу успеха када је повећање економских користи повезано са повећањем средстава или смањењем обавеза које могу поуздано да се измере, односно да признавање прихода настаје истовремено са признавањем повећања средстава или смањења обавеза.

Расходи се признају у билансу успеха када смањење економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери, односно да признавање расхода настаје истовремено са признавањем пораста обавеза и смањењем средстава.

Капитал се исказује у складу са финансијским концептом капитала као уложени новац или уложена куповна моћ и представља нето имовину Предузећа. Из финансијског концепта капитала проистиче концепт очувања капитала. Очување капитала мери се номиналним монетарним јединицама – РСД. По овом концепту добитак је зарађен само ако финансијски (или новчани) износ нето имовине на крају периода премашује финансијски (или новчани) износ нето имовине на почетку периода, након укључивања било каквих расподела власницима или доприноса власника у току године.

### 3. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика

Пословне промене настале у страниј валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза у Србији, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у страниј валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза за тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике, настале приликом пословних трансакција у страниј валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страниј валути, евидентирани су у корист или на терет биланса успеха.

Немонетарне ставке које се вреднују по принципу историјског трошка израженог у страниј валути прерачунате су по историјском курсу важећем на дан иницијалне трансакције.

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	31.12.2016.	31.12.2015.
1 ЕУР	123,4723	121,6261
1 УСД	117,1353	111,2468
1 ЦХФ	114,8473	112,5230

### 4. Коефицијенти раста потрошачких цена у Републици Србији (годишња инфлација):

Месец	2016.	2015.
Јануар	2,4	0,1
Фебруар	1,5	0,8
Март	0,6	1,9
Април	0,4	1,8
Мај	0,7	1,5
Јун	0,3	1,9
Јул	1,2	1,0
Август	1,2	2,1
Септембар	0,6	2,0
Октобар	1,5	1,4
Новембар	1,5	1,3
Децембар	1,6	1,5

#### 4. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања се односе на камате и друге трошкове који настају у вези са позајмљивањем средстава. Трошкови позајмљивања који се могу непосредно приписати стицању, изградњи или изради средства (инвестиције) које се оспособљава за употребу, укључују се у набавну вредност или цену коштања тог средства. Остали трошкови позајмљивања признају се као расход периода у коме су настали.

#### 5. Умањење вредности имовине

На дан сваког биланса стања, Друштво преиспитује књиговодствену вредност своје материјалне и нематеријалне имовине да би утврдило да ли постоје индикације да је дошло до губитка по основу умањења вредности имовине. Уколико такве индикације постоје, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Предузеће процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодствене вредности, онда се књиговодствена вредност тог средства умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство претходно није било предмет ревалоризације. У том случају део губитка, до износа ревалоризације, признаје се у оквиру промена на капиталу.

#### 6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се признају само када је вероватно да ће од тог улагања притицати економске користи и када је набавна вредност улагања поуздано мерљива, а обухватају се: улагања у развој, концесије, патенти, франшизе, лиценце, улагања у осталу нематеријалну имовину (у оквиру којих су дугорочно плаћени трошкови закупа, право коришћења државног земљишта). Нематеријална улагања, вреднују се у складу са МРС 38 – Нематеријална улагања. Почетно признавање нематеријалних улагања врши се по набавној вредности (параграф 74 МРС 38).

Обрачун амортизације врши се од почетка наредног месеца у односу на месец када је стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом, применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века средстава, применом следећих стопа:

Софтвери	25%
Лиценце	25%

## 7. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема се иницијално признају по набавној вредности, односно по цени коштања за средства израђена у сопственој режији. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све трошкове које се могу директно приписати довођењу ових средстава у стање функционалне приправности.

Опрема се капитализује ако је век њеног коришћења дужи од једне године и ако је њена појединачна вредност већа од вредности прописане пореским прописима.

Накнадна улагања у некретнине, постројења и опрему, која имају за циљ продужење корисног века употреба или повећање капацитета, повећавају књиговодствену вредност

Након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се књиже по њиховој набавној вредности умањеној за укупну евентуалну акумулирану амортизацију и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вредности.

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава на вредност некретнина, постројења и опреме на почетку године, односно на набавну вредност опреме стављене у употребу током године, применом пропорционалне методе у току процењеног корисног века употребе средстава, уз примену следећих стопа:

Грађевински објекти	од 1,33% до 3,00%
Остали топловоди	5,00%
Моторна возила	15,38%
Рачунари	25,00%
Котлови и горионици	10,00%
Телекомуникациона опрема	20 – 25 %
Остала опрема	12,50%

Обрачун амортизације почиње од наредног месеца у односу на месец у којем је средство стављено у употребу. Амортизационе стопе се могу ревидирати сваке године ради обрачуна амортизације која одражава стварни утрошак ових средстава у току пословања и преостали намеравани век њиховог коришћења.

Средство се искњижава из евиденције у моменту отуђења или уколико се не очекују будуће економске користи од употребе тог средства. Добици или губици по основу продаје или отписа средства (као разлика између нето продајне вредности и књиговодствене вредности) признају се у билансу успеха одговарајућег периода.

## 8. Инвестиционе некретнине

Ова имовина обухвата земљиште и грађевинске објекте намењене издавању у закуп. Почетно признавање инвестиционих некретнина се врши по набавној цени.

Након почетног признавања, инвестиционе некретнине се књиже по њиховој набавној вредности умањеној за укупну евентуалну акумулирану амортизацију и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вредности.

## 9. Биолошка средства

Биолошка средства обухватају: шуме. Шуме се процењују по основу природног прираста. Ефекат процене шума је приход од усклађивања вредности прираста.

## 10. Залихе

Залихе се вреднују по набавној вредности, односно цени коштања, или нето продајној вредности, у зависности која је нижа.

Набавна вредност укључује вредност по фактури добављача, увозне дажбине, транспортне трошкове и друге зависне трошкове набавке. Цена коштања обухвата трошкове директног материјала, директног рада и индиректне трошкове производње. Трошкови су укључени у цену коштања на бази нормалног степена искоришћености капацитета, не укључујући трошкове камата и трошкове периода.

Нето продајна вредност представља вредност по којој залихе могу бити продате у тржишним условима пословања, након умањења за трошкове продаје.

Обрачун излаза залиха утврђује се методом просечне пондерисане цене.

## 11. Учешћа у капиталу зависних друштава

Зависна друштва су правна лица која се налазе под контролом Друштва. Контрола подразумева моћ управљања финансијским и пословним политикама зависног друштва. Сматра се да контрола постоји када Предузеће поседује, директно или индиректно, више од половине власничких или гласачких права у зависном друштву. Учешћа у капиталу зависних друштава признају се по набавној вредности (метод удела).

## 12. Финансијски инструменти

### *Класификација финансијских инструмената*

Финансијска средства укључују дугорочне финансијске пласмане, потраживања и краткорочне финансијске пласмане, готовину и готовинске еквиваленте. Предузеће класификује финансијска средства у неку од следећих категорија: средства по фер вредности кроз биланс успеха, инвестиције које се држе до доспећа, кредити (зајмови) и потраживања и средства расположива за продају. Класификација зависи од сврхе за коју су средства стечена. Руководство Предузећа утврђује класификацију финансијских средстава приликом иницијалног признавања.



Финансијске обавезе укључују дугорочне финансијске обавезе, краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе.

#### ***Метод ефективне камате***

Метод ефективне камате је метод израчунавања амортизоване вредности финансијског средства или финансијске обавезе и расподеле прихода од камате и расхода од камате током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује будуће готовинске исплате или примања током очекиваног рока трајања финансијског инструмента или где је прикладно, током краћег периода на нето књиговодствену вредност финансијског средства или финансијске обавезе.

#### ***Готовина и готовински еквиваленти***

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се новац у благајни, средства на текућим и девизним рачунима као и краткорочни депозити до три месеца које је могуће лако конвертовати у готовину и који су предмет ниског ризика од промене вредности.

#### ***Кредити (зајмови) и потраживања***

Потраживања од купаца, кредити (зајмови) и остала потраживања и пласмани са фиксним или одредивим плаћањима која се не котирају на активном тржишту, класификују се као потраживања и кредити (краткорочни зајмови) и потраживања.

Кредити и потраживања вреднују се по амортизованој вредности, применом методе ефективне камате, након умањења вредности по основу обезвређења. Приход од камате се признаје применом метода ефективне камате, осим у случају краткорочних потраживања, где признавање прихода од камате не би било материјално значајно.

#### ***Умањења вредности финансијских средстава***

На дан сваког биланса стања Друштво процењује да ли постоје објективни докази да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе финансијских средстава (осим средстава исказаних по фер вредности кроз биланс успеха). Обезвређење финансијских средстава се врши када постоје објективни докази да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијског средства, процењени будући новчани токови средстава бити измењени.

Обезвређење (исправка вредности) потраживања врши се индиректно за износ доспелих потраживања која нису наплаћена у периоду преко 60 дана од датума доспећа за плаћање, а директно ако је немогућност наплате извесна и документована. Промене на рачуну исправке вредности потраживања евидентирају се у корист или на терет биланса успеха. Наплата отписаних потраживања укључује се у билансу успеха као остали приход.

#### ***Остале финансијске обавезе***

Остале финансијске обавезе, укључујући обавезе по кредитима, иницијално се признају по фер вредности примљених средстава, умањене за трошкове трансакције.

Након почетног признавања, остале финансијске обавезе се вреднују по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате. Трошак по основу камата се признаје у билансу успеха обрачунског периода.

### **13. Порез на добитак**

#### ***Текући порез***

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са прописима о опорезивању Републике Србије. Коначни износ обавезе пореза на добитак утврђује се применом пореске стопе од 15% на пореску основицу утврђену у пореском билансу Друштва. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха који се коригује за сталне разлике које су дефинисане прописима о опорезивању порезом на добит Републике Србије.

Републички прописи не предвиђају да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

#### ***Одложени порез***

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле између књиговодствене вредности средства и обавеза у финансијским извештајима и њихове одговарајуће пореске основице коришћене у израчунавању опорезивог добитка. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике, док се одложена пореска средства признају у мери у којој је вероватно да ће опорезиви добити бити расположиви за коришћење одбитних привремених разлика.

Одложени порез се обрачунава по пореским стопама за које се очекује да ће се примењивати у периоду када се средство реализује или обавеза измирује. Одложени порез се евидентира на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се евидентирају директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

### **14. Примања запослених**

#### ***Порези и доприноси на зараде и накнаде зарада***

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Предузеће није укључено у друге облике пензијских планова и нема никаквих обавеза по овим основама.

**Отпремнине**

У складу са Законом о раду и Правилником о раду, Предузеће има обавезу да запосленом исплати отпремнину приликом одласка у пензију у износу две просечне зараде остварене у Републици Србији према последњем објављеном податку Републичког органа за послове статистике.

**Јубиларне награде**

Поред тога, Предузеће е у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Предузећу. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде у Предузећу, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од 100% до 300% основне зараде.

**15. Лизинг**

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се уговором о лизингу на Предузеће преносе сви ризици и користи које произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Предузећа у висини садашњих минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу. Средства која се држе на бази финансијског лизинга амортизују се током периода корисног века трајања, у зависности од тога који је од ова два периода краћи.

Закупи код којих закуподавац задржава значајнији део ризика и користи од власништва класификују се као оперативни лизинг. Плаћања по основу уговора о оперативном лизингу признају се у билансу успеха равномерно као трошак током периода трајања лизинга.

**16. Приходи и расходи**

Приходи од продаје робе, производа и извршених услуга признају се у билансу успеха под условом да су сви ризици и користи прешли на купца. Приходи од продаје се евидентирају у моменту испоруке робе и производа или извршења услуге. Приходи се исказују по фактурној вредности, умањеној за одобрене попусте и порез на додату вредност.

Расходи се обрачунавају по начелу узрочности прихода и расхода.

## **ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ (параграф 125 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја)**

Састављање финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа да врши процене и утврђује претпоставке које могу да имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, текућим и очекиваним условима пословања и осталим расположивим информацијама на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

Најзначајнија подручја која од руководства захтевају вршење процене и доношење претпоставки представљена су у даљем тексту:

### **1. Корисни век некретнина, постројења и опреме**

Предузеће процењује преостали корисни век некретнина, постројења и опреме на крају сваке пословне године. Процена корисног века некретнина, постројења и опреме је заснована на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и променама економских и индустријских фактора.

Уколико се садашња процена разликује од претходних процена, промене у пословним књигама Предузећа се евидентирају у складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“. Ове процене могу да имају значајне ефекте на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме као и на износ амортизације текућег обрачунског периода.

### **2. Умањење вредности имовине**

На дан биланса стања, Предузеће врши преглед књиговодствене вредности материјалне и нематеријалне имовине и процењује да ли постоје индикације за умањење вредности неког средства. Приликом процењивања умањења вредности, средства која готовинске токове не генеришу независно додељују се одговарајућој јединици која генерише новац. Накнадне промене у додељивању јединици која генерише новац или у времену новчаних токова могу да утичу на књиговодствену вредност односне имовине.

### **3. Исправка вредности потраживања**

Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања је извршена на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне своје обавезе у року који прелази рок толеранције наплативости потраживања. Процена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитној

способности купаца и променама у постојећим условима продаје. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и очекиваној будућој наплати. Промене у условима пословања, делатности или околностима везаним за одређене купце могу да имају за последицу корекцију исправке вредности сумњивих и спорних потраживања обелодањене у приложеним финансијским извештајима.

### **3. Исправка вредности застарелих залиха и залиха са успореним обртом**

Предузеће врши исправку вредности застарелих залиха као и залиха са успореним обртом. Поред тога, одређене залихе Предузећа вредноване су по њиховој нето продајној вредности. Процена нето продајне вредности залиха извршена је на основу најпоузданијих расположивих доказа у време вршења процене. Ова процена узима у обзир очекивано кретање цена и трошкова у периоду након датума биланса стања и њена реалност зависи од будућих догађаја који треба да потврде услове који су постојали на дан биланса стања.

### **4. Судски спорови**

Приликом одмеравања и признавања резервисања и утврђивања нивоа изложености потенцијалним обавезама које се односе на постојеће судске спорове руководство Предузећа доноси одређене процене. Ове процене су неопходне ради утврђивања вероватноће настанка негативног исхода и одређивања износа неопходног за коначно судско поравнање. Услед инхерентне неизвесности у поступку процењивања, стварни губици могу да се разликују од губитака иницијално утврђених проценом. Због тога се процене коригују када Предузеће дође до нових информација, углавном уз подршку интерних стручних служби или спољних саветника. Измене процена могу да у значајној мери утичу на будуће пословне резултате.

**ОБЕЛОДАЊИВАЊА УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ****1. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА**

	У хиљадама динара	
	Остала нематеријална улагања	Укупно
<b>Набавна бруто вредност на почетку године</b>	<b>6.427</b>	<b>6.427</b>
<b>Повећање:</b>		
Набавке у току године	474	474
<b>Набавна бруто вредност на крају године</b>	<b>6.901</b>	<b>6.901</b>
<b>Кумулирана исправка вредности на почетку године</b>	<b>3.007</b>	<b>3.007</b>
<b>Повећање:</b>		
Амортизација у току године	1.676	1.676
<b>Стање исправке на крају године</b>	<b>4.683</b>	<b>4.683</b>
<b>Нето садашња вредност:</b>		
31.12.2015. године	4.407	4.407
<b>Нето садашња вредност:</b>		
31.12.2016. године	<b>2.218</b>	<b>2.218</b>

Повећање нематеријалних улагања у износу од 474 хиљада динара односи се на набавку електронске писарнице од МДО – « Топ секјурити ». Амортизација по стопи од 25% је обрачуната и исказана на расходима

**2. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА**

	у хиљадама динара				
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Некр, постр. и опрема у припреми	Укупно
<b>Набавна вредност на почетку године</b>	<b>463</b>	<b>525.006</b>	<b>526.924</b>	<b>6.588</b>	<b>1.058.981</b>
<b>Повећање:</b>					
Набавка, активирање и пренос			<b>24.685</b>	<b>24.736</b>	<b>49.421</b>
<b>Смањење:</b>					
Расход у току године		<b>119.621</b>	<b>1.574</b>	<b>24.206</b>	<b>145.401</b>
<b>Набавна вредност на крају године</b>	<b>463</b>	<b>405.385</b>	<b>550.035</b>	<b>7.118</b>	<b>963.001</b>
<b>Кумулирана исправка на почетку године</b>		<b>237.672</b>	<b>255.300</b>		<b>492.972</b>
<b>Повећање:</b>					
Амортизација		<b>12.470</b>	<b>34.713</b>		<b>47.183</b>
<b>Смањење:</b>					
Расход у току године		<b>118.518</b>	<b>1.574</b>		<b>120.092</b>
<b>Стање на крају године</b>		<b>131.624</b>	<b>288.440</b>		<b>420.064</b>
<b>Нето садашња вредност:</b>					
31.12.2015. године	<b>463</b>	<b>287.344</b>	<b>271.623</b>	<b>6.588</b>	<b>566.008</b>
<b>Нето садашња вредност:</b>					
31.12.2016. године	<b>463</b>	<b>273.761</b>	<b>261.595</b>	<b>7.118</b>	<b>542.937</b>

Земљиште и грађевински објекти су у власништву Предизећа.

Предузеће се у рачуноводственим политикама определило да некретнине, постројења и опрема вреднује по набавној вредности.

Амортизација је обрачуната и евидентирана на расходима.

Предузеће је као средство обезбеђења кредита код „Интеса банке“ а.д. ставило залогу на два котла марке „Будерус“ вредности 46.734 хиљада динара и котао са гориоником и опремом „Нова колонија“ у вредности од 30.694 хиљада динара и депоновало десет бланко соло меница.

Предузеће је у јулу 2016.године вратило дугорочни кредит и по решењу АПР-а брисан је упис заложног права горе наведених покретних ствари.

Набављена средства	Набавна вредност
Софверски пакет	<b>474</b>
Опрема у подстаницама	<b>24.416</b>
Возила	<b>171</b>
Пословни инвентар	<b>98</b>
Укупно:	<b>25.159</b>

Вредности некретнина, постројења и опреме у припреми у износу од 7.118 хиљада динара односи се на:

- комуникациона мрежа Доситејева у износу од 1.883 хиљада динара,
- комуникациона мрежа школа С. Марковић у износу од 1.396 хиљада динара,
- МРС Централна топлана у износу од 61 хиљада динара,
- котларница Зелена гора у износу од 970 хиљада динара,
- котларница Хигјенски завод у износу од 110 хиљада динара,
- МРС Стара чаршија у износу од 397 хиљада динара,
- консултантске услуге у износу од 2.089 хиљада динара
- топовод Елмостан у износу од 212 хиљада динара

На предлог Комисије за попис Основних средстава Надзорни одбор предузећа је донео Одлуку да се топоводи који су у потпуности замењени новим искњиже из пословних књига, као и друга опрема која је ван функције.

у 000 дин

Основна средства искњижена из пословних књига	Набавна вредност
Грађевински објекти	119.621
Транспортна средства	1.272
Пословни инвентар	302
Димњак Централна топлана	50
<b>Укупно:</b>	<b>121.245</b>

### 3. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

у хиљадама динара

Име правног лица у чијем капиталу је учешће	Власнички удео (%)	Валута	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
Пословно удружење Топлана Србије			32		<b>32</b>
<b>а) Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају</b>			<b>32</b>		<b>32</b>
Радници Топлане, стамбени кредити			466		<b>466</b>
<b>б) Остали дугорочни финансијски пласмани</b>			<b>466</b>		<b>466</b>
<b>Укупно дугорочни финансијски пласмани (а + б)</b>			<b>498</b>		<b>498</b>

Предузеће није уговорило каматну стопу за стамбене кредите одобрене радницима. Ревалоризација рата кредита за откуп станова 31.12.2016.године вршена је у складу са Законом о изменама и допунама Закона о становању, и то коефицијентом 0,016.

### 4. ЗАЛИХЕ

Залихе материјала, ситног инвентара и алата се вреднују по стварним набавним ценама. Приказане залихе су усаглашене са годишњим пописом.

Друштво је сходно начелу опрезности извршило процену нето продајне вредности залиха и утврдило да нема залиха без излаза у току године.



## Старосна структура плаћених аванса за залихе и услуге

у хиљадама динара

Старост плаћених аванса за залихе и услуге у данима	До 365 дана	Преко годину дана	Укупно
Плаћени аванси, бруто	476	188	<b>476</b>
<b>Плаћени аванси, нето</b>	<b>288</b>		<b>288</b>

Дати аванси су усагласшени.

## 5. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

у хиљадама динара

Опис	Купци у земљи	Укупно
1	2	3
Бруто потраживање на почетку године	<b>291.855</b>	<b>291.855</b>
<b>Бруто потраживање на крају године</b>	<b>273.589</b>	<b>273.589</b>
Исправка вредности на почетку године	180.785	<b>180.785</b>
Смањење исправке вредности у току године по основу наплате	560	<b>560</b>
Повећање исправке вредности у току године	24.899	<b>24.899</b>
<b>Исправка вредности на крају године</b>	<b>205.124</b>	<b>205.124</b>
<b>НЕТО СТАЊЕ</b>		
31.12.2015. године	<b>111.070</b>	<b>111.070</b>
31.12.2016. године	<b>68.465</b>	<b>68.465</b>

хиљадама динара

Старост потраживања у данима	Потраживања до 365 дана старости	Потраживања старија од годину дана	Укупно (2+3)
1	2	3	4
Купци у земљи (бруто)	111.070	180.785	<b>273.589</b>
Исправка вредности		180.785	<b>205.124</b>
<b>Нето потраживања</b>	<b>111.070</b>		<b>68.465</b>

На доспела ненаплаћена потраживања Друштво врши обрачун затезне камате. Наплата потраживања није обезбеђена хипотеком, банкарским гаранцијама и меницама.

Према рачуноводственим политикама Предузећа, обезвређење краткорочних потраживања врши се за потраживања код којих је прошао рок од 120 дана од дана доспећа за наплату.

Предузеће је у току године извршило обезвређење потраживања од купаца у земљи старијих од 60 дана у износу од 24.899 хиљада динара што је евидентирало на терет осталих расхода .

У току 2016. године извршена је наплата раније индиректно обезвређених потраживања од купаца у земљи у износу од 560 хиљада динара. Предузеће је наплаћена потраживања од купаца у земљи евидентирало у корист осталих прихода. Потраживања су усаглашена у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији.

## 6. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	у хиљадама динара	
	31. децембра 2016.	31. децембра 2015.
1. Потраживања од запослених	4	58
<b>ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА (1)</b>	<b>4</b>	<b>58</b>

Потраживања од запослених износе 4 хиљаде динара.

## 7. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Опис	у хиљадама динара	
	Краткорочни кредити и зајмови у земљи	Укупно
	1	2
Бруто стање на почетку године	<b>2.957</b>	<b>2.957</b>
Бруто стање на крају године	<b>5.687</b>	<b>5.687</b>
Исправка вредности на почетку године	<b>303</b>	<b>303</b>
Исправка вредности на крају године	<b>287</b>	<b>287</b>
<b>НЕТО СТАЊЕ</b>		
31.12.2015. године	<b>2.654</b>	<b>2.654</b>
31.12.2016. године	<b>5.400</b>	<b>5.400</b>

### 1) Краткорочни кредити

Дужник	Дан дозн. кред.	Дан доспећа	Обезб.	Камат. стопа	Валута	Бруто износ	испр авка	Нето износ
Топлана Крушевац	2016.	2017.		нема	дин	830		830
КК Слога	24.11.11.	24.11.12			дин	50	50	
Зајам радницима	2016.	2017.				4.280		4.280
ФВК	08.08.08.	08.08.09			дин	237	237	
Термовент	2016.	2016.			дин	290		290
<b>а) Краткорочни кредити у земљи</b>						<b>5.687</b>	<b>287</b>	<b>5.400</b>

**8. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА**

	31. децембра 2016.	у 000 динара 31. децембра 2015.
1. Готовински еквиваленти у динарима-чекови	840	295
2. Динарски пословни рачун	4.236	74.821
3. Динарска благајна-Пазар	86	311
<b>УКУПНО (1 до 3)</b>	<b>5.162</b>	<b>75.427</b>

Готовина на динарском пословном рачуну усаглашена је према изводима пословних банака.

**9. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

	31. децембра 2016.	у 000 динара 31. децембра 2015.
1. Остала активна временска разграничења	45	504
<b>УКУПНО (1)</b>	<b>45</b>	<b>504</b>

Остала АВР у износу од 45 хиљаде динара односе се на претплате на часописе и службени гласник.

**10. Одложена пореска средства**

	31. децембра 2016. год	у 000 динара 31. децембра 2015. год
1. Одложена пореска средства	8.130	5.324
<b>Укупно (1)</b>	<b>8.130</b>	<b>5.324</b>

Одложена пореска средства се утврђују као разлика више обрачунате амортизације по рачуноводственим у односу на амортизацију обрачунату по пореским прописима и представљају позитивну разлику између пореске и рачуноводствене основице.

У 2016. години дошло је до повећања одложених пореских средстава за 2.807 хиљада динара.

**11. КАПИТАЛ**

На основу Одлуке Управног одбора од 30.01.2013. године Предузеће је ускладило вредност уписаног капитала са капиталом исказаним у пословним књигама. Предузеће је по решењу Агенције за привредне регистре уписало основни капитал у износу 248.750.938,74 динара.

Основни капитал предузећа исказан на дан 31. децембра 2016. године у износу од 248.751 хиљада динара чини државни капитал предузећа.

Остали капитал у износу од 2.276 хиљада динара односи се на стамбени фонд који је рекласификован при првој примени МСФИ са ванпословне активе.

### Структура капитала:

	31. децембра 2016.	у хиљадама дин 31. децембра 2015.
1. Државни капитал	<b>248.751</b>	<b>248.751</b>
2. Остали основни капитал	<b>2.276</b>	<b>2.276</b>
<b>И Свега основни капитал (1 + 2)</b>	<b>251.027</b>	<b>251.027</b>
		<b>320</b>
3.Рев.резерве грађ.објеката	<b>2.485</b>	<b>2.485</b>
4.Рев.резерве опреме		
<b>ИИ Свега ревалоризационе резерве (3 + 4)</b>	<b>2.485</b>	<b>2.805</b>
5. Нераспоређени добитак ранијих год	<b>51.512</b>	<b>14.555</b>
6. Нераспоређени добитак текуће године по основу преноса нето добитка из биланса успеха	<b>81.788</b>	<b>36.957</b>
<b>ИИИ Свега нераспоређени добитак (3)</b>	<b>133.300</b>	<b>51.512</b>
4. Губитак до висине капитала ранијих година	<b>188.413</b>	<b>188.413</b>
5. Губитак до висине капитала текуће године		
<b>ИВ Свега губитак до висине капитала (4+5)</b>	<b>188.413</b>	<b>188.413</b>
<b>КАПИТАЛ (И+ИИ+ИИИ-ИВ)</b>	<b>198.399</b>	<b>116.931</b>

Промене капитала у току текуће године:

#### а) Основни капитал

у 000 динара

	Државни капитал	Свега основни капитал	Остали основни капитал	Укупно
Стање на почетку године	<b>248.751</b>	<b>248.751</b>	<b>2.276</b>	<b>251.027</b>
Стање 31.12. текуће године	<b>248.751</b>	<b>248.751</b>	<b>2.276</b>	<b>251.027</b>

#### б) Нераспоређени добитак по основу преноса нето добитка из биланса успеха

у 000 динара

Стање на почетку године	<b>51.512</b>
Повећање:	
а) по основу преноса нето добитка из биланса успеха	<b>81.788</b>
Стање 31.12. 2016.	<b>133.300</b>

## с) Губитак до висине капитала

у 000 динара

Стање 01.01. 2016.	<b>188.413</b>
Стање 31.12. 2016.	<b>188.413</b>

## 12. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Предузеће није извршило резервисање за отпремнине, јубиларне награде и друга резервисања за запослене у складу са МРС 19 - Примања запослених. Трошкови који настају у току пословне године по основу исплате отпремнина и јубиларних награда су нематеријалног карактера. Цена стицања информације о висини резервисања (актуарски обрачун) би била биша од користи предметне информације, а везано за трошкове који свакако нису материјано значајни за финансијске извештаје друштва.

## 13. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута кредит узет	Износ у страној валути	Износ у хиљада динара
1	2	3	4	5	6	7	8
МСФ КФВ4	8.год	12/2015.	гаранција	2,50%	еур	494.990,66	61.118
МФС КФВ3	13.год	12/2010.	гаранција	2,00%	еур	1.237.250,37	152.767
<b>1) Дугорочни кредити и зајмови у иностранству</b>						<b>1.732.241,03</b>	<b>213.885</b>
<b>Укупно дугорочне обавезе</b>						<b>1.732.241,03</b>	<b>213.885</b>

Дугорочне обавезе су, у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији, усаглашене са кредиторима.

Предузеће је део обавеза по дугорочним кредитима које доспевају у року до годину дана од дана биланса рекласификовало на краткорочне обавезе.

Предузеће је обавезе по дугорочним кредитима обрачунало у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан 31.12.2016. године. Негативни ефекти промене девизног курса стране валуте исказани су у оквиру финансијских расхода.

**14. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ**

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута у којој је кредит узет	Износ у страној валути	Износ у хиљада динара
1	2	3	4	5	6	7	8
Министарство финансија							
КФВ 3	1.год	12/2008.	менице	2,00%	еур	497.370,53	61.411
КФВ 4	1.год	12/2015.	менице	2,50%	еур	76.424,75	9.436
<b>1) Део дугорочних кредита који доспевају до годину дана</b>						<b>573.794,75</b>	<b>70.848</b>
АИК банка ИИ	1.год	25.04.2016.	менице	6,00%	дин		36.000
ИНТЕСА ИИ	1.год	25.04.2016.	менице	6,00 %	дин		36.000
<b>2) Краткорочни кредити и зајмови у земљи</b>							<b>72.000</b>
<b>УКУПНО КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (1 ДО 2)</b>							<b>142.848</b>

Предузеће је краткорочне финансијске обавезе уговорене са валутном клаузулом приказало по средњем курсу стране валуте НБС на дан биланса, а курсне разлике су евидентиране на терет финансијских расхода и прихода.

Предузеће је усагласило краткорочне обавеза на дан биланса са кредиторима.

**16. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА**

	31. децембра 2016.	хиљада динара 31. децембра 2015.
1. Добављачи у земљи	60.740	35.339
<b>ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (1 )</b>	<b>60.740</b>	<b>35.339</b>

На основу извода отворених ставки)и спроведене независне потврде салда са најзначајним добављачима, прикупили смо задовољавајуће ревизијске доказе о усаглашености обавеза из пословања у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији.

**17. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ**

	у хиљадама динара	
	31. децембра 2016.	31. децембра 2015.
1. Нето обавезе по основу зарада и накнада зарада	2.125	2.114
2. Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	906	901
3. Обавезе за порез и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	542	539
5. Остале обавезе	563	838
<b>И. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАРАДА И НАКНАДА ЗАРАДА И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ (1 ДО 4)</b>	<b>4.136</b>	<b>4.392</b>
<b>ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (И)</b>	<b>4.136</b>	<b>4.392</b>

Обавезе по основу зарада и накнада зарада односе се на неисплаћене зараде за децембар 2016. године.

Остале обавезе у износу од 563 хиљаде динара односе се на обавезе Коморама у износу од 15 хиљада динара и обавезе за посебан порез у износу од 548 хиљада динара ( по Уредби Владе РС).

**19. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

	у хиљадама динара	
	31. децембра 2016.	31. децембра 2015.
1. Одложени приходи и примљене донације	67.063	72.190
2. Остала пасивна временска разграничења		80
<b>ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (1+2)</b>	<b>67.063</b>	<b>72.270</b>

Предузеће је у оквиру примљених донација евидентирало преостали износ од 67.063 хиљаде динара по основу донације примљене од:

- Дирекције за иградњу Краљево у износу од 8.782 хиљаде динара за реконструкцију топлификације,
- „Грунфоса Србија“ д.о.о. у износу од 60 хиљаде динара за набавку опреме,
- „Афаца инжењеринг“ д.о.о. Чачак у износу од 14.866 хиљада динара за реконструкцију топлификације Нова колонија и
- „КФВ“ финансијске организације Франкфурт на Мајни у износу од 39.571 хиљада динара за реконструкцију и модернизацију топловода
- Министарство рударства и енергетике – калориометри у вредности 3.784 хиљаде динара.

Предузеће одложене приходе по основу донације укида у корист прихода у висини трошкова амортизације средстава прибављених из донација.

У 2016. години извршено је укидање одложених прихода по основу условљених донација за обрачунату амортизацију у износу од 5.128 хиљада динара. (495/641).

**20. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**

	у хиљадама динара	
	01.01.- 31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Остали пословни приходи	1.666	2.733
<b>ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1)</b>	<b>1.666</b>	<b>2.733</b>

Остали пословни приходи у износу од 1.666 хиљада динара односе се на приход од такси за утужене купце.

**21. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА**

	у хиљадама динара	
	01.01.- 31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Трошкови материјала за израду	21.500	32.966
2. Трошкови осталог (режијског) материјала	274	287
3. Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	1.206	747
<b>ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА (1 до 3)</b>	<b>22.980</b>	<b>34.000</b>

**22. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ**

	у хиљадама динара	
	01.01.- 31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Трошкови зарада и накнада (брutto)	69.609	68.522
2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	12.460	12.267
3. Трошкови накнада по уговору о делу	88	12
4. Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	1.320	1.320
5. Остали лични расходи и накнаде	6.135	5.930
<b>ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1 до 5)</b>	<b>89.612</b>	<b>88.051</b>

Остали лични расходи и накнаде у износу од 6.135 хиљаде динара односе се на:

- Отпремнине, јубиларне награде, стипендије и друго у износу од 3.732 хиљада динара,
- Дневнице и трошкови службеног пута и превоз радника у износу од 2.403 хиљада динара.



**23. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА**

	у хиљадама динара	
	01.01.- 31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Трошкови транспортних услуга	5.037	4.697
2. Трошкови услуга на одржавању	7.758	7.387
3. Трошкови закупнина	452	375
4. Трошкови рекламе и пропаганде	725	513
5. Трошкови осталих услуга	3.000	3.129
6. Трошкови огласа	942	748
7. Донације	380	1.058
<b>ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА (1 до 7)</b>	<b>18.294</b>	<b>17.907</b>

Трошкови осталих услуга у износу од 3.000 хиљада динара односе се на трошкове комуналних услуга, телефона, регистрација возила, путарине и грејање ЈЕП Топлане.

**24. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ**

	у хиљадама динара	
	01.01.- 31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Трошкови непроизводних услуга	6.096	7.188
2. Трошкови репрезентације	504	695
3. Трошкови премије осигурања	1.381	969
4. Трошкови платног промета	1.010	1.963
5. Трошкови чланарина	401	434
6. Трошкови пореза	773	161
7. Остали нематеријални трошкови	11.672	11.120
<b>НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ (1 до 7)</b>	<b>21.837</b>	<b>22.530</b>

Остали нематеријални трошкови у износу од 11.672 хиљада динара односе се на судске и таксе Извршитељима и посебан порез на зараде.

**25. ОСТАЛИ ПРИХОДИ**

	у хиљадама динара	
	01.01-31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Добици од продаје материјала	368	101
2. Наплаћена отписана потраживања	575	4.013
3. Остали непоменути приходи	17.875	5.440
<b>ОСТАЛИ ПРИХОДИ (1 до 3)</b>	<b>18.818</b>	<b>9.554</b>

Остали непоменути приходи у износу од 17.875 хиљада динара односе се на разлику у цени набављеног мазута који се враћа Републичкој дирекцији за робне резерве и цени из Анекса уговора.

**26. ОСТАЛИ РАСХОДИ**

	у хиљадама динара	
	01.01-31.12. 2016.	01.01.- 31.12. 2015.
1. Мањкови	2	1
2. Расходи по основу повећања исправке вредности	25.161	22.884
3. Расходи по основу обезвређења имовине	1.153	
4. Остали непоменути расходи	239	132
<b>ОСТАЛИ РАСХОДИ (1 до 4)</b>	<b>26.555</b>	<b>23.017</b>

**27. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ****Судски спорови**

Предузеће са стањем на дан 31. децембра 2016. године нема судске спорове у којима се јавља као тужени.

Предузеће са стањем на дан 31.12.2016. године води више судских спорова у којима се јавља као тужилац за пословни простор.

Вредност судских спорова које предузеће води против физичких и правних лица износи 3.252 хиљаде динара, а тужено је 19 корисника.

Вредност судских спорова које предузеће води против физичких лица за стамбени простор износи 23.239 хиљаде динара, а тужено је 297.

Предузеће не очекује губитке у наредном периоду по основу судских спорова па сходно томе није вршило резервисање за потенцијалне губитке по судским споровима.

## 28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

### Циљеви управљања ризицима финансијских инструмената

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају умањењем изложености Предузећа овим ризицима.

Предузеће не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

#### *Тржишни ризик*

Предузеће је осетљиво на присуство системских ризика који подразумевају ризике економског окружења у оквиру државе, привредне гране и сл. на које Предузеће не може да утиче: инфлација, промена пореских прописа, царинских прописа, лимитирање каматних стопа, привредног окружења, конкуренције, сировинске базе и сл.

Уколико постоје несистемски ризици, они се идентификују кроз успешност пословања управе Предузећа.

#### *Финансијски ризик*

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима који се јавља као девизни ризик и ризик од промене каматних стопа. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса Предузећа.

#### *Девизни ризик*

Изложеност Предузећа девизном ризику се односи на остале дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, дугорочне кредите, остале дугорочне обавезе, краткорочне финансијске обавезе и обавезе из пословања номиниране у иностраној валути.

#### *Каматни ризик*

Предузеће је изложено ризику промене каматних стопа на пласманима и обавезама код којих су каматне стопе варијабилне. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и Предузеће нема на располагању инструменте којима би ублажило његов утицај.

Структура пласмана и обавеза на дан 31. децембра 2015. и 2016. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

у хиљадама динара

**Финансијска средства**

	2016	2015
<i>Некаматносна</i>	79.817	211.368
Каматносна (фиксна каматна стопа)	-	-
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	-	-
	<u>79.817</u>	<u>211.368</u>
<b>Финансијске обавезе</b>		
<i>Некаматносне</i>	136.875	322.737
Каматносне (фиксна каматна стопа)	284.733	341.815
Каматносне (варијабилна каматна стопа)	-	-
	<u>421.608</u>	<u>664.552</u>

**Кредитни ризик**

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања и дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, Предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства Предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, Предузећа примењује механизме предвиђене пословном политиком.

Изложеност Предузећа кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса. Номинални износ потраживања од купаца, пре извршене исправке вредности, састоје се од великог броја потраживања, од којих највећи део чине потраживања од купаца:

**Ризик ликвидности**

Руководство Предузећа управља ризиком ликвидности на начин који му обезбеђује да Предузећер у сваком тренутку мора да испуњава све своје доспеле обавезе. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа прилива финансијских средстава и доспећа обавеза.

Рочност доспећа финансијских обавеза Предузећа дата је у следећој табели:

2015. година	у хиљадама динара			
	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Дугорочни кредити	-	-	260.831	2260.832
Обавезе из пословања	35.339	-	-	35.339
Крат. финан. обавезе	363.911	-	-	363.991
Остале крат. обавезе	4.392	-	-	4.691
	<b>403.722</b>	<b>0</b>	<b>260.831</b>	<b>664.553</b>
<b>2016. година</b>	<b>до 1 године</b>	<b>од 1 до 2 године</b>	<b>од 2 до 5 година</b>	<b>Укупно</b>
Дугорочни кредити	70.848	-	213.885	284.733
Обавезе из пословања	60.740	-	-	60.740
Крат. финан. обавезе	283.007	-	-	283.007
Остале крат. обавезе	3.573	-	-	3.573
	<b>418.168</b>	<b>0</b>	<b>213.885</b>	<b>632.053</b>

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

<b>ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ</b>	<b>2016. година</b>	<b>2015. година</b>
1 ОБРТНА ИМОВИНА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,49	0,58
<b>ИНДИКАТОРИ УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТ</b>		
2 ОБРТНА ИМОВИНА БЕЗ ЗАЛИХА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,30	0,40
<b>ИНДИКАТОРИ ТРЕНУТНЕ ЛИКВИДНОСТИ</b>		
3 ГОТОВИНА И ГОТ. ЕКВИВАЛЕНТИ / ДОСПЕЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,02	0,16

Коефицијент испод 1 показује присуство ризика ликвидности.

## 29. УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ КАПИТАЛА

У поступку управљања капиталним ризиком, руководство Предузећа има за циљ очување могућности да послује по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала. Руководство Предузећа прегледа структуру односа дугова и капитала на годишњој основи.

Предузеће анализира капитал кроз показатељ задужености. Овај показатељ израчунава се као однос нето обавеза (задужености) и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2015. и 2016. године су били следећи:

у хиљадама динара

#### РИЗИК КАПИТАЛА

1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	488.671	736.823
2. Капитал	198.399	116.930
<b>Коефицијент (1/2)</b>	<b>2,46</b>	<b>6,30</b>

Коефицијент задужености износи 2,13 присутан је ризик задужености јер су укупне обавезе веће од укупног сопственог капитала као гарантне супстанце повериоцима.

### 30. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати). Финансијски извештаји састављени на начелу настанка пословног догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ такође и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду и о ресурсима који представљају готовину која ће бити примљена у будућем периоду.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

У Краљеву, мај 2017.године

ЈЕП Топлана